

Åfjord, 10. desember 2021

Forsvarsdepartementet

Høringsuttalelse til forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Forsvarsdepartementet har i brev av 13.09.2021 sendt forslag til ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø. Frist for å sende hørings svar er satt til 13.12.2021.

Fosenregionen interkommunalt politisk råd støtter høringsuttalelsen fra Ørland kommune som vedlagt og sender denne som høringsuttalelse til ny forskrift om skyte- og øvingsfelt.

Det interkommunale rådet stiller seg også bak uttalelsene fra Osen og Åfjord kommuner.

Vibeke Stjern
Rådsleder
Fosenregionen
Interkommunalt politisk råd

Se uttalelsene under:

Høringsuttalelse – Ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Det vises til Forsvarsdepartementets høringsnotat om skyte- og øvingsfelt i sjø, datert 13.09.21

Forsvarets skyte- og øvingsfelt er sentrale for Forsvarets operative virksomhet, og dermed også for den nasjonale beredskaps- og krisehåndteringsevnen. Forskriften definerer skyte- og øvingsfeltene som forbudsområder og det vil som hovedregel medføre at ferdsel, aktivitet og etablering av faste eller midlertidige installasjoner er forbudt i feltene. Det foreslås imidlertid en rekke unntak fra forbudet, blant annet for aktivitet i feltene når Forsvaret ikke avholder skyteøvelser.

Kommunene Frøya, Hitra og Ørland har samarbeidet om uttalelse til saken. Saken er viktig for videre utvikling i regionen, og kommunene ønsker sammen å benytte seg av muligheten til å påvirke i prosessen slik at kommunenes interesser blir ivaretatt.

Generelt

Forsvarets skyte- og øvingsfelt er sist dokumentert og offentliggjort gjennom NOU 2004:27 «Forsvarets skyte- og øvingsfelt – Hovedrapport fra det rådgivende utvalg til vurdering av Forsvarets øvingsmuligheter». Rapporten viser feltenes hovedfunksjoner og geografiske plassering og utbredelse. Enkelte felt er i nevnte rapport angitt som «vurderes avviklet». Dette har hatt sin bakgrunn i at brukende avdeling har vært nedlagt, eller at våpensystemet som øvingsfeltet var tiltenkt for, ikke lenger er en del av Forsvarets struktur. I mange tilfeller har disse feltene imidlertid ikke formelt sett blitt avviklet, men er videreført og utnyttet som kapasitet for andre militære øvingsfunksjoner. Skytefeltstrukturen er kjennetegnet ved at mange av skytefeltene overlapper hverandre, og bakgrunnen for dette er at skytefeltene ble opprettet spesifikt for det enkelte våpensystem.

I skytefeltene vil Forsvarets trening og øving innebære:

- Funksjonstesting av våpen fra maritime fartøy og luftfartøy.
- Skyteøvelser fra fartøy mot mål på sjøen (sjø-til-sjø), fra fartøy på sjøen mot mål på land (sjø-til-land) eller sjø-til-luft.
- Skyteøvelser fra luften mot mål i luften (luft-til-luft), luft-til-bakke eller luft-til-sjø.
- Skyteøvelser fra land mot mål på sjøen (bakke-til-sjø) eller bakke-til-luft.
- Flyving med ubemannede luftfartøyer som luftmål for andre våpensystemer eller generell bruk av droner som krever avgrenset område.
- Forsvarets spesialstyrker og Heimevernets bruk av skytefeltene. Av skjermingshensyn kan dette ikke beskrives nærmere.
- Utvikling og testing av militært utstyr i samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt, Forsvarsmateriell og enkelte godkjente sivile selskaper.

Forsvaret har valgt plassering av kampflybase i samme område som man har stor aktivitet innenfor havbruksnæringen samt rikt natur- og artsmangfold. Sjøområdene må dermed forvaltes både med nærings- og naturhensyn samtidig som forsvarrets egne øvingsbehov blir ivaretatt. Bærekraft er et vesentlig stikkord i denne sammenhengen.

Forsvaret skriver selv i sin årsrapport for 2020: *Forsvarssektoren har et samfunnsansvar for forvaltning av samfunnets verdier og skal bidra til Norges innsats for å nå FNs bærekraftsmål. Forsvarssektoren har også et klimaansvar. Det er viktig å se nærmere på hvordan Forsvaret på best mulig måte kan redusere direkte og indirekte utslipp, uten at dette går ut over operativ evne. Forsvaret skal i 2021 analysere FNs bærekraftsmål og fremme målsetninger og tiltak innen prioriterte områder. I 2021 skal Forsvaret lede arbeidet med en klima- og miljøstrategi i sektoren.*

Forslaget til ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø vil ha stor påvirkning på kommunenes arealdisponering av sjøarealene, havbruksnæring, naturreservat og landskapsvernområder og for naturmangfoldet.

Hitra/ Frøya/ Ørland kommune savner en tydeliggjøring av hvordan Forsvaret forholder seg til næringshensynene i området og FNs bærekraftsmål ved utarbeidelse av ny forskrift. Det er viktig at det vektlegges en inngang som synliggjør mulighetene for ivaretagelse av alle hensyn som har interesser i området i stedet for et rent forbud.

Vi oppfatter at det i forskriftens §5 åpnes for mulighet for sambruk av områdene. **Hitra/ Frøya/ Ørland kommune** forventer at det vektlegges sambruk med aktuelle aktører i arbeidet med skytefeltinstruksene for hvert enkelt felt, og ønsker tettere dialog rundt hvordan dette kan løses.

Forhold i ny forskrift som oppleves problematiske i enkeltområder

Halten I og II

Eksisterende skytefelt på Halten (EN D352) har ikke vært tilstrekkelig stort for de våpen og taktikker som skal anvendes av kampflyene. For å kunne gjennomføre skyting med skarpe missiler og overholde de sikkerhetsmarginer som ligger til grunn, har Luftforsvaret gjennom flere år benyttet større, midlertidige fareområder i tilknytning til Halten skytefelt.

Luftforsvaret søkte 17. oktober 2018 Luftfartstilsynet om opprettelse av tre permanente fareområder «Halten I», «Halten II» og «Halten dronekorridor. Luftfartstilsynet godkjente søknaden 29.07.2019 med hjemmel i forskrift 15. mai 2009 nr. 523 § 15 (1) om luftromsorganisering (BSL G 4-1) og med publisering av fareområdene i AIP ENR 5.1, som «Fareområder, aktiv bare etter kunngjøring i NOTAM».

Halten I og II skal benyttes av kampfly til missilskyting og slipp av presisjonsbomber med lang rekkevidde, og i samtrening med Sjøforsvaret og utenlandske styrker på overflaten og i lufta. Fareområdenes størrelse er en konsekvens av våpentypens rekkevidde og muligheter for feilfunksjonering. Fareområdenes utstrekning er på et minimum i forhold til sikkerhetsområde for bruk av eksisterende våpensystemer, og er geografisk begrenset av kyst og oljeinstallasjoner. Halten dronekorridor skal benyttes av måldroner som skal fly fra land og ut i skytefeltet. Nedslagsfeltet (målområdet) for skytefeltet vil være innenfor det allerede etablerte skytefeltet END352 Halten.

Fareområdenes beliggenhet i nærheten av hovedbasen for kampfly på Ørland er sentral for effektiv utnyttelse av luftfartøyer normalt med begrenset tid for styrkeproduksjon. Nærheten til nasjonale luftvernavinger (NASAMS) og andre treningsressurser lokalt på Ørland flystasjon spiller også inn.

Fareområdene vil benyttes noen uker pr. år og aktiviteten vil normalt gjennomføres med 2-4 kampfly innenfor området, samt 1-2 måldroner tilstede i området samtidig under skyting. Måldronene vil fly ut fra området Stokkøya, og flyr gjennom dronekorridor ut til området Halten I. Dersom måldronene skal lande igjen vil de fly innenfor fareområdene og lande ved Stokkøya. Kampfly vil normalt ta av fra Ørland eller Bodø, og operere i fareområdene Halten I og II. Dronekorridoren vil ikke benyttes til skyting, kun for droneflyving.

Skytefelt Vågan

Aktiviteten i skytefeltet har inntil de siste årene vært svært lav. Da Skytefelt Tarva ble utvidet var det et sterkt ønske fra daværende Bjugn kommune å kunne ta i bruk areal innenfor Vågan skytefelt til akvakultur.

Vågan er et bakke-til-luft-feltet der Forsvarets skal søke å utvise særlig til gytefelt, oppvekst- og beiteområder. Skytefeltet strekker seg fra et større næringsområde på land på Valsneset. Det er viktig med koordinering og sikring av videre utvikling av næringsutvikling generelt på Valsneset og spesielt opp mot utviklingen av sjømatnæringen i området.

Froan naturreservat, landskapsvernområde og dyrelivsfredning

Froan naturreservat, landskapsvern og dyrelivsfredning har til formål å verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap. Verneområdet er det største sammenhengende kystområde som er fredet som naturreservat i Norge (unntatt Svalbard) og er samtidig et av de største i Norden.

Froan naturreservat og landskapsvernområde omfatter et naturreservat på 400 km² fra Vingleia fyr i sørvest til Halten i nordøst og et 80 km² område sørøst for naturreservatet fredet som landskapsvernområde.

Området har et rikt fugleliv med et lavt antall hekkende arter, rundt 50, men med et enormt antall av hver art. Med et par tusen hekkende storskarv huser Froan ti prosent av bestanden i Norge, og med et par små unntak er området det sørligste området for denne artens hekkeområde. Området er dessuten kjerneområdet og landets viktigste kasteplasser for kystselen havert.

I 2003 fikk Froan status som Ramsarområde, med bakgrunn i at det er et naturområde med internasjonale verneverdier. Froan er minkfritt, noe som gjør området svært viktig for en rekke hekkende sjøfugler.

Området er hovedsakelig sjøareal ispedd en mengde holmer og skjær. Området har store marine verdier i blant annet skjellsand-, tareskog- og kamskjellforekomster.

I tidsrommet f.o.m. 1. april t.o.m. 10. august er all ferdsel på land i naturreservatet forbudt. I tidsrommet f.o.m. 10. september t.o.m. 15. november er alle ferdsel forbudt på kasteplasser for sel.

Det er beregnet at forslag til nytt skytefelt vil berøre 34 km² i tillegg til det eksisterende området på 94 km². Dette vil til sammen utgjøre ca. 32 % av Froan naturreservat.

From: regjeringen.no - Forsvarsdepartementet
Sent: 29 Nov 2021 10:18:57 +0100
To: Jo Terje Stein
Subject: Kvittering på innsendt hørings svar på Osen kommune
Attachments: Avgitt hørings svar.pdf, Vedlegg 1 til Osen kommunes hørings svar.pdf

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring - forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Høringens saksnummer: 2017/4

Høring: Høring - forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Levert: 29.11.2021 10:18:53

Svartype:

Jeg svarte som: Kommune

Avsender: Osen kommune

Kontaktperson: Jo Terje Stein

Kontakt e-post: jo.terje.stein@osen.kommune.no

Hørings svar fra Osen kommune – Høring av ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Vedtatt av formannskapet i Osen kommune i møte den 24. november 2021, sak
068/21

Det vises til høringsbrev fra Forsvarsdepartementet av 13. september 2021 om
forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø.

Skytefelt Halten og nyetableringen av Halten 1 berører Osen kommune direkte, da
deler av feltene ligger innenfor Osen kommunes havområder. Kommunens
planmyndighet etter plan- og bygningslovens § 1-2, går ut til 1 nautisk mil utenfor
grunnlinjen. Deler av det eksisterende skytefeltet (Halten) er innenfor dette området.

Den foreslåtte utvidelsen (Halten 1) kommer enda lenger inn mot land, og berører dermed enda større områder av det arealet som er innenfor kommunens planområde.

I Osen kommunes arealdel til kommuneplanen av 10.07.2019 er det satt av 450 000 daa til kombinert formål, herunder «Andre typer tekniske anlegg (vindkraft)».

Eksisterende skytefelt Halten og den foreslåtte utvidelsen Halten 1, kommer arealmessig i konflikt med dette arealet (areal for kombinert formål, herunder «Andre typer tekniske anlegg (vindkraft)»). Utvidelsen er derfor svært uheldig mtp. bruken av arealet til fremtidig energiproduksjon fra havvind mv.

I vedlegg 1 til vårt høringssvar er området hvor skytefeltet kommer i konflikt med areal for havvind, angitt i kart.

Havvind forventes å bli en nøkkel i det grønne skiftet. Osen kommune ønsker å bidra i denne endringen, og har av den grunn satt av arealer i kommuneplanens arealdel til fremtidig bruk til produksjon av energi fra havvind. Skyte- og øvingsfelt er definert i den foreslåtte forskriften som forbudsområder, hvor det som hovedregel ikke vil kunne bli etablert faste installasjoner som vindmøller/energiproduksjon fra havvind.

Osen kommune er både en fiskeri- og havbrukskommune. Områdene til det etablerte skytefeltet Halten, og utvidelsene Halten 1 og Halten 2, legger restriksjoner for mulig fremtidig utnyttelse til fiskeri og havbruk. Eksempelvis vil restriksjoner mot etablering av faste installasjoner kunne forhindre etablering av oppdrettsanlegg til havs.

Osen kommune erkjenner Forsvarets behov for skyte- og øvingsfelt i sjø. Samtidig er vi av den oppfatning at det vil være store fordeler dersom arealet som båndlegges som skyte- og øvingsfelt, skyves lenger ut fra grunnlinjen. Dette vil sikre muligheten for at fremtidig energiproduksjon til sjøs kan etableres, samt muliggjøre fremtidig etablering av eksempelvis oppdrett til havs. En flytting av skytefeltet lenger ut fra grunnlinjen, bør ikke være til hinder for Forsvarets skyte- og øvingsaktiviteter. En justering av arealet vekk fra fastlandet, antas å kunne ivareta både Forsvarets behov, samt respektere Osen kommunes vedtatte planer for arealbruk i sjø.

I høringsbrevets kapittel 4.2.2. er Forsvarsdepartementet selv inne på utfordringen knyttet til kommunenes reguleringsmyndighet ut til 1 nautisk mil utover grunnlinjen. Osen kommune har allerede regulert området ut til 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen til

areal for kombinert formål, herunder «Andre typer tekniske anlegg (vindkraft)». Osen kommune ber derfor om at Forsvarsdepartementet skyver grensen for eksisterende/planlagt skytefelt Halten/Halten 1 mot nordvest, slik at skytefeltet kommer minimum 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. Dersom dette ikke lar seg gjøre, bør som et minimum utvidelsen av skytefeltet (Halten 1) ikke strekke seg lenger inn mot grunnlinjen enn det eksisterende skytefeltet Halten gjør i dag.

Vedlegg 1 til Osen kommunes høringssvar.pdf (168,03 KB)

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring - forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Høringens saksnummer: 2017/4

Høring: Høring - forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Levert: 29.11.2021 10:18:53

Svar type:

Jeg svarte som: Kommune

Avsender: Osen kommune

Kontaktperson: Jo Terje Stein

Kontakt e-post: jo.terje.stein@osen.kommune.no

Hørings svar fra Osen kommune – Høring av ny forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Vedtatt av formannskapet i Osen kommune i møte den 24. november 2021, sak 068/21

Det vises til høringsbrev fra Forsvarsdepartementet av 13. september 2021 om forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø.

Skytefelt Halten og nyetableringen av Halten 1 berører Osen kommune direkte, da deler av feltene ligger innenfor Osen kommunes havområder. Kommunens planmyndighet etter plan- og bygningslovens § 1-2, går ut til 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. Deler av det eksisterende skytefeltet (Halten) er innenfor dette området. Den foreslåtte utvidelsen (Halten 1) kommer enda lenger inn mot land, og berører dermed enda større områder av det arealet som er innenfor kommunens planområde.

I Osen kommunes arealdel til kommuneplanen av 10.07.2019 er det satt av 450 000 daa til kombinert formål, herunder «Andre typer tekniske anlegg (vindkraft)». Eksisterende skytefelt Halten og den foreslåtte utvidelsen Halten 1, kommer arealmessig i konflikt med dette arealet (areal for kombinert formål, herunder «Andre typer tekniske anlegg (vindkraft)»). Utvidelsen er derfor svært uheldig mtp. bruken av arealet til fremtidig energiproduksjon fra havvind mv.

I vedlegg 1 til vårt hørings svar er området hvor skytefeltet kommer i konflikt med areal for havvind, angitt i kart.

Havvind forventes å bli en nøkkel i det grønne skiftet. Osen kommune ønsker å bidra i denne endringen, og har av den grunn satt av arealer i kommuneplanens arealdel til fremtidig bruk til produksjon av energi fra

havvind. Skyte- og øvingsfelt er definert i den foreslåtte forskriften som forbudsområder, hvor det som hovedregel ikke vil kunne bli etablert faste installasjoner som vindmøller/energiproduksjon fra havvind.

Osen kommune er både en fiskeri- og havbrukskommune. Områdene til det etablerte skytefeltet Halten, og utvidelsene Halten 1 og Halten 2, legger restriksjoner for mulig fremtidig utnyttelse til fiskeri og havbruk. Eksempelvis vil restriksjoner mot etablering av faste installasjoner kunne forhindre etablering av oppdrettsanlegg til havs.

Osen kommune erkjenner Forsvarets behov for skyte- og øvingsfelt i sjø. Samtidig er vi av den oppfatning at det vil være store fordeler dersom arealet som båndlegges som skyte- og øvingsfelt, skyves lenger ut fra grunnlinjen. Dette vil sikre muligheten for at fremtidig energiproduksjon til sjøs kan etableres, samt muliggjøre fremtidig etablering av eksempelvis oppdrett til havs. En flytting av skytefeltet lenger ut fra grunnlinjen, bør ikke være til hinder for Forsvarets skyte- og øvingsaktiviteter. En justering av arealet vekk fra fastlandet, antas å kunne ivareta både Forsvarets behov, samt respektere Osen kommunes vedtatte planer for arealbruk i sjø.

I høringsbrevets kapittel 4.2.2. er Forsvarsdepartementet selv inne på utfordringen knyttet til kommunenes reguleringsmyndighet ut til 1 nautisk mil utover grunnlinjen. Osen kommune har allerede regulert området ut til 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen til areal for kombinert formål, herunder «Andre typer tekniske anlegg (vindkraft)». Osen kommune ber derfor om at Forsvarsdepartementet skyver grensen for eksisterende/planlagt skytefelt Halten/Halten 1 mot nordvest, slik at skytefeltet kommer minimum 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. Dersom dette ikke lar seg gjøre, bør som et minimum utvidelsen av skytefeltet (Halten 1) ikke strekke seg lenger inn mot grunnlinjen enn det eksisterende skytefeltet Halten gjør i dag.

Vedlegg 1 til Osen kommunes høringssvar.pdf (168,03 KB)

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.

Vedlegg 1 til Osen kommunes hørings svar

